

Eesti Akadeemilise Usundiloo Seltsi aastakonverents

Isik religioonis: rollid ja kangelased

7. detsembril 2012 Tartus, Ülikooli 16 – 212

Religioonid ei ole kunagi läbi saanud inimese loova ja läbiviiva panuseta. Religioonide rajajad, suured usujuhid on kujundanud ja kujundamas inimkonna usundilise mitmekesisuse mosaiiki. Paljud religioonid ning usuliikumised ongi laiemalt tuntud nende looja või propageerija isiku läbi, kelle tegevusi ja omadusi vastavad narratiivid tutvustanud, võimendanud või moonutanud on. Isikud, kes on paigutunud ühe või teise religiooni tsentrisse – kas läbi karismaatilise tegevuse, märtrisurma või muul põhjusel – hägustuvad ajaloos, mütologiseeruvad, muutudes nii rahvapäraselt omasemateks ja „arusaadavamateks“. Sageli on nende kuvandit kujundatud ka poliitilistest ajenditest tulenevalt. Sarnasele muundumismehhanismile alluvad ka kaasaegsed või lähiajaloo tuntavad poliitilised ja avaliku elu tegelased (Stalin, Maradona, Lady Gaga jne.) ning me võime olla tunnistajateks üha uutele religioossetele ilmingutele ühiskonnas. Teisalt on pärimuslikule müüdiloomele omane selliste kangelaste, pühakute ja inimnäoliste jumaluste esiletõus, kel ei tarvitse olla ajaloolisi prototüüpe.

Religioossetes praktikates ja igapäevases usuelus on oluline koht ka religioonispetsialistidel – usutalituste läbiviijatel, nende loovatel kujundajatel või konserveerijatel. Preestrid, šamaanid, teadjad ja ekstrasensid ning paljud muud sarnased ametid või rollid on eri usundeile ühtmoodi iseloomulikud ja vajalikud, kandes rituaalide järjepidevust ning koondades ja korrastades uskumuslikke tõlgendussüsteeme. Kuid ka tavaline inimene – usklik või kehtes religioosse kogukonna liige – on samuti usundi kaaslooja, kogedes erilist ja üleloomulikku, reflekteerides selle üle, minnes kaasa vastavate protsessidega või väljendades oma vastavaid tõekspidamisi kunstilises tegevuses. Usundite justnagu monoliitse pealispinna taga võib lähemal vaatlemisel alati näha inimlikku loovust, huvisid ja ajendeid.

Ootame konverentsile eestikeelseid ettekandeid ülalpoolkirjeldatud teemavaldkonnas. Ettekannete pikkuseks on 20 minutit, lisaks 10 minutit küsimusteks ja aruteluks. Ettekandega osalemiseks palume 29. oktoobriks saata kuni 300 sõna pikkused teesid aadressidele madis.arukask@ut.ee ja ulo.valk@ut.ee.

Eesti Akadeemilise Usundiloo Seltsi juhatus
Ülikooli 16, Tartu 51003
<http://www.eaus.ee>